

het netwerkcentrum

Erkende post-HBO opleiding

ADVISEUR CRISISBEHEERSING ZORGINSTELLING

Erkende post-HBO opleiding

ADVISEUR CRISISBEHEERSING ZORGINSTELLING

Vaak gaan wij er van uit dat er niets verkeerd kan gaan, we wanen ons veilig in ons landje. We leven echter in een wereld waarin die vanzelfsprekendheid afneemt. De wereld waarin we wonen en werken verandert en risico's veranderen mee. Voorbeelden te over: wereldwijde uitbraak van infectieziekten, cybercrime, maatschappelijke onrust, terroristische dreiging, vluchtelingenstromen, overstromingen, extreme weersomstandigheden et cetera. Dergelijke noodsituaties of verstoringen kunnen de veiligheid van mensen in gevaar brengen, de continuïteit van zorg verstoren en de reputatie van een zorginstelling ernstig bedreigen. Het is noodzakelijk om hier adequaat op voorbereid te zijn en te kunnen vertrouwen op medewerkers die hiervoor zijn opgeleid. Medewerkers die bestuur, directie en management op het juiste niveau en met de juiste daadkracht kunnen adviseren op momenten dat het nodig is, iemand die op strategisch/bestuurlijk niveau een sparringpartner is.

Hiervoor is de erkende post-HBO opleiding **Adviseur Crisisbeheersing Zorginstelling** ontwikkeld door Het Netwerkcentrum samen met het Netwerk Acute Zorg Limburg (Programma Crisisbeheersing en OTO). De afgelopen jaren is gebleken dat het 'vak van crisismanagement' een groot verschil kan maken tijdens crises, naast een gedegen voorbereiding van de interne crisisorganisatie. De Adviseur Crisisbeheersing speelt hierbij in de 'preparatiefase' en de 'repressiefase' een cruciale rol. Juist om die reden is een goed opgeleide Adviseur Crisisbeheersing essentieel. De adviseur crisisbeheersing is de functionaris waarop de organisatie kan bouwen en vertrouwen wanneer de veiligheid in het geding is.

Behoefte en totstandkoming

Een groot aantal ervaringsdeskundigen in samenwerking met het Netwerk Acute Zorg Limburg hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de opleiding. Het huidige onderwijsaanbod voldeed niet aan de behoeften vanuit het werkveld. Zo was er de behoefte om meer tijd te besteden aan gedrag, leiderschap en 'soft skills' wat zal leiden tot functionarissen die er 'staan' en het 'verschil maken'. Bovendien was er onvoldoende aandacht voor schrijfvaardigheid en het adequaat schrijven van beleidsdocumenten, het adequaat acteren op strategisch niveau en het betrekken van theorie en wetenschap bij het maken van afwegingen. De opleiding is erkend door het Centrum Post Initieel Onderwijs (CPION). Hierdoor heeft de student, bij het succesvol afronden van het examen, recht op een erkend post-HBO diploma en wordt opgenomen in het betreffende SPHBO-register.

“ De nieuwe opleiding is precies wat er nu mist in het opleidingsaanbod voor crisiscoördinatoren in zorginstellingen, het brengt je organisatie en jezelf naar het volgende niveau.

De functie adviseur crisisbeheersing

De adviseur crisisbeheersing draagt zorg voor een voorbereide organisatie ten aanzien van de continuïteit van zorg en overige bedrijfsprocessen tijdens opgeschaalde omstandigheden. De adviseur crisisbeheersing adviseert en ondersteunt in het crisis(beleids)team de voorzitter over de te nemen strategische beleidsbeslissingen. Daarbij draagt de adviseur crisisbeheersing bij en bewaakt de interne- en externe samenwerking op tactisch- en strategisch niveau. Samengevat behelst dat de volgende kerntaken:

1. Draagt de procesverantwoordelijkheid over de totale preparatiefase
2. Adviseert en waakt over relevante processen in relatie tot de crisisbeheersing bij (dreigende) crises.
3. Bijdragen aan en bewaken van de interne- en externe samenwerking

Beoogde doelgroep

De opleiding is bedoeld voor functionarissen die werkzaam zijn binnen de opgeschaalde zorg, te denken valt aan:

- » Crisiscoördinatoren
- » Beleidsmedewerkers en/ of directiemedewerkers met als aandachtsgebied crisisbeheersing
- » Beleidsmedewerkers GHOR en/ of ROAZ
- » Algemeen commandanten, Hoofden Informatie, Hoofden Ondersteuning en sectiemedewerkers GHOR
- » Leden crisisteam

Omvang van de opleiding

Laten we met de deur in huis vallen, de opleiding is pittig: het vraagt naast de contactdagen een forse investering qua zelfstudie. De opleiding bestaat uit totaal 22 bijeenkomsten, verdeeld over circa 14 maanden, waarvan 18 contactdagen (van 09:00 tot uiterlijk 17:00 uur), één introductieavond, minimaal één intervisiebijeenkomst, een praktijkexamen en een presentatie van de examenopdracht. Voorafgaand aan de eerste contactdag dient een e-learning module doorlopen te worden. De totale studiebelasting is 392 studiebelastingsuren, waarvan 138 contacturen, circa 220 uren zelfstudie en 66 uur toetsing en examen. Gemiddeld besteden studenten circa vier uur per week aan deze opleiding (excl. contactdagen).

Studiemateriaal

De student ontvangt bij start van de opleiding een uitgebreide studiemap en de verplichte literatuur/ studieboeken.

Inhoud van de opleiding

De opleiding bestaat uit vier blokken. De blokken hebben een 'warm' (repressieve fase) of 'koud' (preperatieve fase) karakter of een combinatie daarvan. De opleiding heeft voor de eerste drie blokken een chronologisch karakter, blok 4 loopt parallel gedurende de hele opleiding.

BLOK 1 CONTEXT CRISISBEHEERSING (WARM EN KOUD)

Module 1.1 - Context crisisbeheersing

Module 1.2 - De crisisorganisatie en crisistypen

Module 1.3 - Psychologie van Crisisbeheersing

BLOK 2 CRISISMANAGEMENT (WARM)

Module 2.1 - Invalshoeken crisisbesluitvorming

Module 2.2 - Crisiscommunicatie

Module 2.3 - Strategisch analyseren en adviseren

Module 2.4 - Perspectief van een bestuurder

Module 2.5 - Preparatie Nafase

Module 2.6 - Adviseur Crisisbeheersing in de praktijk (simulatiedag)

BLOK 3 PERSOONLIJK LEIDERSCHAP (WARM EN KOUD)

Module 3.1 - Informeel Leiderschap

Module 3.2 - Stress- en copingmanagement

Module 3.3 - Profileren en netwerken

Module 3.4 - Creatief denkvermogen

BLOK 4 BELEIDSVOORBEREIDING VOOR DE WEERBARE ORGANISATIE (KOUD)

Module 4.1 - Planvorming

Module 4.2 - Projectmatig werken

Module 4.3 - Schrijfvaardigheid

Module 4.4 - Evaluaties en leren van crises

Module 4.5 - Opleiden, trainen en oefenen

Beschrijving van de modules in een nutshell

BLOK 1 CONTEXT CRISISBEHEERSING (WARM EN KOUD)

Module 1.1 - Context crisisbeheersing

Zonder fundamenten geen stevige bouw. Dat geldt ook voor crisisbeheersing en crisismanagement. Zonder eerst goed naar de basis te kijken, is een goed inzicht in crisisbeheersing niet mogelijk. In deze eerste module behandelen we een aantal belangrijke begrippen met daar bijhorende wet- en regelgeving.

Module 1.2 - De crisisorganisatie en crisistypen

Deelnemers reflecteren op de eigen crisisorganisatie en het eigen opschalingsmodel. De crisisorganisatie is immers een tijdelijke structuur die een organisatie inzet om de ramp of crisis te beheersen of de gevolgen daarvan te beperken. Daarnaast wordt in deze module aandacht besteed aan een 'nieuwe taxonomie' van ongewenste gebeurtenissen. Het is voor de deelnemer immers belangrijk om te weten met welke soorten crises zij te maken kunnen krijgen en wat daarvan de consequenties zijn, dit geldt zowel voor de warme- als koude fase.

Module 1.3 - Psychologie van Crisisbeheersing

De menselijke factor blijkt doorslaggevend te zijn voor effectief crisismanagement. Naast protocollen, plannen en systemen is crisisbeheersing immers hoofdzakelijk een menselijke activiteit. Juist daarom is het belangrijk inzicht te hebben in gedrag van crisisfunctionarissen, waarbij vooral besluitvorming en groepsdynamische processen een belangrijke rol spelen. Met deze module creëren we inzicht in de psychologische factoren die op individueel- en op teamniveau een rol spelen in het veerkrachtig functioneren tijdens crisissituaties.

BLOK 2 CONTEXT CRISISBEHEERSING (WARM EN KOUD)

Module 2.1 - Invalshoeken crisisbesluitvorming

Crisisfunctionarissen en crisisteams dienen besluitvaardig te zijn. Dat wil zeggen dat zij in staat zijn om besluiten te nemen gegeven de situatie op basis van een zo compleet mogelijk beeld, voldoende afgestemd met verantwoordelijken en deskundigen en dat binnen de beschikbare tijd. Vaardigheden die nodig zijn om ook onder crisissomstandigheden besluitvorming toe te passen komen uitgebreid aan bod in deze module. Deelnemers leren hoe zij effectief van probleem tot besluitvorming komen op operationeel- en strategisch niveau en zowel op individueel niveau als in groepsverband.

Module 2.2 - Crisiscommunicatie

Juist tijdens crises is er de behoefte aan duiding, zowel binnen als buiten de organisatie. Mensen willen immers weten hoe erg het is, hoe het zo heeft kunnen komen en wat de organisatie doet om de schade te minimaliseren en ervoor te zorgen dat het niet weer gebeurt. Het is belangrijk dat zo snel mogelijk een krachtig frame bedacht wordt waarin een helder beeld van de situatie en de beoogde oplossing neergezet wordt, dat richting geeft aan de crisiscommunicatie. Bij crisiscommunicatie is strategische aansturing en advisering nodig.

Module 2.3 - Strategisch analyseren en adviseren

De focus ligt in deze module enerzijds op het (inhoudelijk) proactief analyseren van incidenten en het opereren op het juiste strategische niveau en anderzijds op het kwalitatief hoogwaardig kunnen adviseren op strategisch niveau. Hoe ondersteunt de adviseur crisisbeheersing het crisisteam om te voorkomen dat zij zich met operationele zaken gaat bezighouden en hoe voorkomt de adviseur dat het crisisteam (reactief) 'in het hier en nu blijft acteren? Ook is er aandacht voor scherp interveniëren en effectief beïnvloeden met een bestuurlijke antenne.

Module 2.4 - Perspectief van een bestuurder

De Adviseur Crisisbeheersing fungeert als brug tussen het operationele- en het bestuurlijke niveau. Daarom zit de uitdaging juist in het inleven in de achtergronden en beweegredenen van bestuurders. Het vroegtijdig herkennen van de politiek-bestuurlijk gevoeligheden van een crisis is essentieel, hoe kijkt een bestuurder daar tegenaan? Welke belangen en afwegingen spelen hierin een rol? Wat verwacht een bestuurder expliciet van de Adviseur Crisisbeheersing tijdens (dreigende) crises? Hierbij identificeren we bestuurlijke gevoeligheden, afbreukrisico's en succesfactoren.

BLOK 2 (VERVOLG)

Module 2.5 - Preparatie nafase

In de voorgaande modules kwamen de activiteiten en processen aan de orde die snel en daadkrachtig moeten worden opgepakt in de eerste fase van een crisis. Echter, daarmee is de crisis nog niet gemanaged. Zelfs als de crisis is afgehandeld, kan de crisis nog geruime tijd voortduren. Ook in de herstel- en nafase zijn beheersingsprocessen essentieel. In deze zogenaamde tweede fase van de crisis is in veel gevallen zelfs de meeste winst of de grootste beperking van verlies te behalen. Hoe voorkom je als Adviseur Crisisbeheersing 'de crisis na de crisis'?

BLOK 3 PERSOONLIJK LEIDERSCHAP (WARM EN KOUD)

Module 3.1 - Informeel leiderschap

Ook al heeft de Adviseur Crisisbeheersing formeel geen leidinggevende rol, als crisisdeskundige moet hij toch mensen kunnen aansturen en inspireren. Hoe krijg de adviseur mensen mee als hij niet op zijn strepen kan staan? Hoe kan hij mensen vanuit zijn rol motiveren? De Adviseur Crisisbeheersing moet sterk in de schoenen staan, verbaal vaardig zijn en over goede presentatievaardigheden beschikken. Een weifelende of niet-overtuigende presentatie kan ertoe leiden dat het strategisch crisisteam de voorgelegde adviezen negeert of zelfs het vertrouwen in de advisering verliest.

Module 3.2 - Stress- en copingmanagement

Er wordt weleens over positieve en negatieve stress gesproken, maar in feite is stress een vorm van overbelasting. Hiervan is bekend dat het veelal prestaties vermindert. In deze module behandelen het ontstaan van stress op individueel- en teamniveau en kijken we naar de consequenties van stress tijdens een crisisinzet. Ook worden coping strategieën behandeld en behandelen we praktische tools en mogelijkheden om effectief gedrag onder druk te realiseren.

Module 3.3 - Profileren en netwerken

Adviseurs die zichzelf goed weten te profileren, behalen sneller hun doelen en zijn hiermee succesvoller. De module profileren en netwerken leert de Adviseur Crisisbeheersing hoe hij zijn kwaliteiten inzet en laat zien, zonder opschepperij. Profileren betekent letterlijk 'jezelf kenschetsen' of 'karakteriseren'. In deze module leren deelnemers begrijpen waarom zij soms moeite hebben om hun mening en kwaliteiten naar voren te brengen.

Module 3.4 - creatief denkvermogen

Regelmatig komt de Adviseur Crisisbeheersing in een situatie terecht waarin een oplossing niet mogelijk lijkt, de standaardoplossingen voldoen niet meer. In deze module maken deelnemers een begin om dingen anders te bekijken en daar naar te handelen. Deelnemers leren om uit de comfortzone te stappen en te leren improviseren en out of the box denken. Dan krijgt creativiteit volop de gelegenheid om zich te ontplooien.

BLOK 4 BELEIDSVOORBEREIDING VOOR DE WEERBARE ORGANISATIE (KOUD)

Module 4.1 - Planvorming

De Adviseur Crisisbeheersing moet in staat zijn om een crisisplan voor de eigen organisatie op te stellen. Wat zijn de minimale eisen die aan planvorming gesteld zijn? Wat is planvorming waard zonder dat het geïmplementeerd en geborgd is? Planfixatie kan schijnveiligheid creëren en wordt veroorzaakt door te veel plannen, protocollen en procedures die niet functioneel zijn. Daarentegen is aandacht nodig voor een flexibele crisisorganisatie die tijdig kan opschalen noodzakelijk.

Module 4.2 - Projectmatig werken

Projectmatig werken is tegenwoordig ‘eerder regel dan uitzondering’, te pas en te onpas wordt iets een project genoemd. Echter, van een opdracht een project maken vereist specifieke kennis en vaardigheden. Wat houdt projectmatig werken eigenlijk daadwerkelijk in en hoe zit het met de planning en welke fases dienen doorlopen te worden?

Module 4.3 - Schrijfvaardigheid

Het is noodzakelijk om taal en terminologie aan te passen aan verschillende niveaus (operationeel- of bestuurlijk). Het is belangrijk dat de Adviseur Crisisbeheersing ideeën en meningen duidelijk maakt in een rapportage of document dat de juiste opzet heeft en structuur heeft, grammaticaal correct is en dat de juiste taal en terminologie voor de lezer bevat. We gaan in deze module specifiek in op de beleidsnotitie. Er is aandacht voor de praktische uitdagingen die deelnemers hebben bij het schrijven van teksten.

Module 4.4 - creatief denkvermogen

Evaluaties worden gebruikt om een heftige gebeurtenis ‘af te sluiten’, verantwoording af te leggen, maar vooral ook om te leren. Niet alleen wat er misging, maar juist ook wat goed ging en behouden moet blijven. Evaluaties van crises bieden de mogelijkheid om te leren van fouten en afwijkingen van procedures. Daarnaast kan evalueren een zorginstelling ook verder helpen in het leer- en ontwikkelproces. Een evaluatie kan de basis leggen, maar vooral ook bijdragen aan het behouden of naar een hoger plan tillen van de crisisorganisatie en de medewerkers.

BLOK 4 (VERVOLG)

Module 4.5 - Opleiden, Trainen en Oefenen

De adviseur crisisbeheersing heeft in de preparatiefase een centrale rol in het cyclisch traject van opleiden, trainen en oefenen van medewerkers binnen de zorginstelling. In deze module wordt gekeken naar het onderwijskundig aanleren van crisismanagement. Hierbij komen achtergronden vanuit de leerpsychologie, onderwijskundige aspecten, het Crisismanagement binnen de zorginstelling moet geleerd worden middels opleiden, trainen en oefenen. Crisismanagement is een activiteit die niet of nauwelijks in de praktijk geleerd kan worden. Het aantal crises is immers laag en de variatie tussen situaties is groot.

Toelatingsvoorwaarden

De instroom-eisen/ toelatingsvoorwaarde die aan deelnemers worden gesteld zijn een aantoonbaar hbo-werk- en denkniveau en minimaal een jaar werkervaring in een relevante functie. De ervaring leert dat een Adviseur Crisisbeheersing minimaal over een afgeronde hbo-opleiding beschikt met voorkeur in de richting van Integrale Veiligheidskunde, crisismanagement, crisisbeheersing et cetera. Deelnemers die niet de beschikking hebben over een hbo-diploma dienen middels een assessment hun hbo-werk- en denkniveau aantonen. Het assessment bestaat uit aantal tests om het hbo-werk- en denkniveau te toetsen. Vanwege het waarborgen van objectiviteit en partijdigheid is het assessmentproces uitbesteed aan externe partij. Het assessment wordt uitgevoerd door gecertificeerde medewerkers die lid zijn van het NIP (Nederlands Instituut van Psychologen). Eenvoudig door de deelnemer zelf in te plannen en tegen betaalbare kosten (circa € 300,-). Tot slot worden geen vrijstellingen verleend of bewijzen van bekwaamheid op basis van eerder behaalde diploma's.

Docenten en cursuscoördinatie

Het Netwerkcentrum verzorgt de cursuscoördinatie en communiceert via Google Classroom. Vrijwel alle contactdagen worden gegeven door zeer gevarieerde en deskundige pool van docenten waaronder:

prof. dr. I. (Ira) Helsloot, prof. dr. K. (Kees) Boersma, drs. P.M. (Peter) Langenbach, drs. E. (Ed) Oomes MCDM, mr. dr. W. (Wouter) Jong, dr. T. (Tom) Bijlsma, L. (Leo) Kliphuis MPH, W. (Ward) Grootens, drs. B. (Bart) Klijnsma, drs. I. (Irene) Nijhof en dr. J. (Jeroen) Wolbers.

Start van de opleiding

De opleiding wordt centraal in Nederland (Zeist) gegeven en start minimaal eenmaal per jaar in september bij voldoende aanmeldingen. Minimumaantal studenten is 10, de maximum groepsgrootte is 12 personen.

Toetsing en examinering

De toetsing en examinering van de opleiding bestaat uit onderstaande onderdelen, verspreid over het gehele opleidingstraject.

» Een schriftelijke toets aan het einde van blok 1 en 2. Het cijfer dient minimaal een voldoende te zijn om aan de presentatie van het examen deel te nemen.

Het examen bestaat uit drie onderdelen, een praktijksimulatie, een schrijfpodracht en een presentatie;

- » Tijdens de praktijksimulatie laten de deelnemers hun vaardigheden zien in een gesimuleerde (strategisch) crisisteamsetting. Na dit de praktijksimulatie stellen de examinatoren de deelnemer nog wat vragen in het zogenaamde verdiepingsgesprek.
- » De schrijfpodracht betreft een korte beleidsnotitie op strategisch, bestuurlijk niveau in relatie tot de crisisbeheersing of de eigen crisisorganisatie. In de notitie overtuigt de deelnemer de directie/ Raad van Bestuur van het advies of de adviezen. De deelnemer gaat hierin kort in op de aanleiding of probleemstelling en beschrijft daarna de alternatieven, maatregelen, en/ of oplossingen. De toetsing betreft enerzijds de stijl, opbouw en schrijfvaardigheid, anderzijds de inhoud.
- » De presentatie van de beleidsnotitie voor een examencommissie waarin een vertegenwoordiger van de eigen directie of RvB aanwezig is. Na de verdediging van het actieplan zal een korte bespreking plaatsvinden, waarna een eindcijfer wordt gegeven.

Kosten van de opleiding

De kosten voor de opleiding bedragen € 15.864,- vrijgesteld van btw inclusief literatuur, locatie, uitgebreide lunch tijdens de contactdagen en exclusief eventueel assessment (circa € 300,-).

Op de cursuslocatie is overnachten mogelijk (circa € 100,- inclusief ontbijt).

De kosten dienen in drie termijnen te worden betaald:

1. 30% bij aanmelding
2. 35% na 3 maanden
3. 35% na 9 maanden

Er vindt geen restitutie plaats bij beëindiging.

Meer informatie of aanmelden

Heeft u interesse of aanvullende vragen of wilt u zich aanmelden?
Mail of bel gerust: info@hetnetwerkcentrum.nl of 085-1044789.

Het Netwerkcentrum opgeschaalde zorg is een dynamisch samenwerkingsverband van ervaren professionals dat staat voor betrouwbaarheid, innovatie en oplossingsgerichtheid. Het Netwerkcentrum is gespecialiseerd in het ontwikkelen en verzorgen van onderwijs en biedt ondersteuning aan nutsbedrijven, GHOR-regio's, veiligheidsregio's en zorginstellingen door advisering, het uitvoeren van projecten of interim opdrachten. Naast elf vaste medewerkers beschikt Het Netwerkcentrum over een enthousiast team van circa 75 freelance trainer/ adviseurs met uiteenlopende specialismen en achtergronden. Zij worden geselecteerd op de vereiste vaardigheden en ervaring en hebben een uitstekende reputatie verworven door het gebruik van moderne leermethoden, in combinatie met een gezonde pragmatische instelling.

Het Netwerkcentrum is erkend door het CRKBO en is ISO 9001: 2015 gecertificeerd.

